

Редакція журналу “Слово і Час” має честь вітати члена редакційної ради, цікавого й неординарного автора, провідного наукового співробітника Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України Гальченка Сергія Анастасійовича з “молодим ювілеєм”.

Ювіляр завжди прагнув і в міру своїх сил допомагав повернути із забуття в широкий світ минулу й сучасну спадщину, імена справжніх учених та письменників і наближав допитливих дослідників до джерел і витоків літератури й науки.

Творчої Вам наснаги, цікавих ідей та успішного втілення їх у життя, Божої благодаті, натхнення, здоров'я, щедрої долі, плідних здобутків на науковій та видавничій ниві, матеріальної комфортності. З роси і води Вам і Вашій родині на многії літа!

Микола Сулима

Я б назвав Сергія Гальченка людиною-архівом, людиною-музеєм. Його унікальна здатність збирати і зберігати в музеях та архівах духовні цінності, здається, не має собі рівних. Цей потяг до рукописів Сергій відчув ще у студентські роки, коли навчався в 1966–1970 рр. у Київському педагогічному інституті. Здогадуюсь, що й у армії, куди його забрали після вузу, він знаходив час для пошуків раритетів...

У гостях у В.Барки. Лібєрті (США), 2000. Фото Н.Світличної.

Численні накази, довідки й характеристики, видані Сергієві в Архіві-музеї літератури і мистецтва України та Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, рясніють словами “надати відрядження до Москви для комплектування архівних матеріалів українських письменників”,

М.Жулинський, О.Ашер (Драй-Хмара), С.Гальченко. Нью-Йорк, 2002 р.

“відрядити С.А.Гальченка до Москви для ведення переговорів у справі передачі архіву Марка Вовчка” та ін. Він “сприяв придбанню ряду цінних документів та цілісних фондів”, “брав участь у одержанні архівів М.Бажана, В.Сосюри та ін.”, у комплектуванні архівів У.Самчука,

На батьківщині Ю.Яновського в с. Нечаївці Компаніївського р-ну Кіровоградської обл. Справа наліво: С.Гальченко, О.Гончар, Д.Косарик, В.Позрібний. 1982 р.

О.Гончара, В.Симоненка, О.Дорошкевича (матеріали Марка Вовчка), В.Сосюри, В.Лісняка; він і очолюваний ним відділ у Архіві-музеї літератури і мистецтва України “провів науковий опис архіву П.Г.Тичини”. Як співробітник Інституту літератури Сергій Гальченко був секретарем редколегії Зібрання творів П.Г.Тичини у 12 т. та упорядником двох томів, він бере участь у підготовці повного зібрання творів Т.Г.Шевченка, є членом редколегій і комісії по спадщині письменників В.Мисика, М.Івченка, П.Усенка, М.Драй-Хмари та ін. А ще Сергій Гальченко

підготував до друку безліч книжок — Т.Шевченка, В.Винниченка, В.Сосюри, Остапа Вишні, П.Тичини, М.Драй-Хмари, М.Івченка, В.Стуса і т.д. і т.п. Це він готував до привезення в Україну літературну та мистецьку спадщину В.Винниченка, Г.Костюка, О.Лятуринської, О.Стефановича, Є.Маланюка, І.Багряного та багатьох-багатьох інших вигнанців, яка нині зберігається у відділі рукописних фондів Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. Дивує і вражає список публікацій ювіляра. Він величезний, він різноманітний, він усеохопний: тут і видана 1990 р. монографія “Текстологія поетичних творів П.Г.Тичини”, в основу якої лягла кандидатська дисертація, тут статті, тут і публікація знахідок. Облагороджують ноосферу й виступи Сергія на радіо та на телебаченні, демонструються фільми, зняті за його участі. А ще ж є ідея “Шевченківського Дому”, ініціатором якої виступив директор Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України акад. М.Г.Жулинський і якою опікується Сергій Гальченко. А ще ж є село Пустовіти в Миронівському районі на Київщині — це тут стараннями Сергія нещодавно було встановлене погруддя І.Я.Франка. А ще є Мала академія, де Сергій відшукав тих, хто продовжить справу таких, як він.

Одержання архіву В.Винниченка із фондів КДБ (передає полковник В.Попик). 2000 р.

На мою думку, Сергій Гальченко належить до найзаслуженіших працівників культури України. Зараз він завершує докторську дисертацію “Творчість В.М.Сосюри. Проблеми тексту”. Отож, побажаємо ювілярові творчої наснаги, здоров'я та більше вільного часу.

Багато років, та певною мірою й нині, С.А.Гальченко є “титульним іменем” відділу рукописних фондів і текстології. Саме тут найвиразніше виявилися його ділові та наукові якості. Тут він захистив кандидатську дисертацію, працював ученим хранителем фондів, а потім завідувачем відділу. Досвід архівної роботи й широке коло знайомств С.А.Гальченка в культурницьких сферах України й за кордоном не раз ставали у пригоді для поповнення багатющого рукописного зібрання відділу. Глибока обізнаність у філологічній, архівознавчій галузях дала змогу створити низку ц і к а в и х наукових досліджень і плідно працювати далі. Ще один талант Сергія Анастасійовича — видавнича діяльність. У нелегких умовах вітчизняного книговидавництва йому вдається досить ефективно впроваджувати в життя низку видавничих проектів — і інститутських, і власних. Окремо зазначимо, що колектив відділу поповнився кількома вихованцями С.А.Гальченка, які під його керівництвом захистили кандидатські дисертації з досить рідкісного, але такого актуального для нашої науки фаху — літературне джерелознавство і текстологія.

В.Черномірдин також любить Т.Шевченка. 2006 р.

З Б.Патоном та О.Биструшкіним. 2001 р.

дисертації з досить рідкісного, але такого актуального для нашої науки фаху — літературне джерелознавство і текстологія.

Вітаємо Сергія Анастасійовича з ювілеєм і бажаємо міцного здоров'я, плідної творчої праці!

*Колектив Відділу рукописних фондів і текстології
Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України.*

Лариса Мірошниченко

ГАРЯЧЕ СЕРЦЕ

Доля подарувала Сергієві Гальченку, справжньому філологу-архівісту, рідкісну можливість: пізнавати художній текст з Автографа, очима і безпосереднім дотиком-чуттям самої душі осягати таємницю живого творчого письма. Може, саме тому літературознавець віддає стільки сил пошуку і збереженню рукописної спадщини художників Слова.

В Україні таких людей – жменька. Це ті, хто невтомними щоденними турботами, за спонукую гарячого серця патріота призибує рукописи, біографічні матеріали, іконографію українських письменників. З 1993 року, відколи С.Гальченко став завідувачем відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури, його стараннями, завдяки довірі до нього сюди надійшли тисячі документів (цілі приватні архіви чи окремі матеріали): Т.Шевченка, Марка Вовчка, Лесі Українки, Олени Пчілки, В.Винниченка, О.Олеся, О.Ольжича, В.Барки, В.Стуса, Остапа Вишні, І.Багряного, М.Зерова, Є.Маланюка, О.Стефановича, Ю.Лавріненка, О.Лятуринської, О.Косач-Шимановської, М.Лукаша, Л.Махновця, П.Одарченка, П.Ротача, А.Костенка та ін.

У цій успішній пошуковій роботі, надзвичайно вагомій для нашої історії, у проникливих літературознавчих дослідженнях С.А.Гальченка (згадаймо хоча б його розмисли про Володимира Сосюру чи Остапа Вишню) сконцентровані привабливі грані особистості: громадянська принциповість і самовідданість, душевна чуйність і вразливість серця, романтична закоханість у рідне село та народну пісню. А ще зауважмо: напрочуд затишно в його артистичній українській душі почуввається народний гумор.

*С.Гальченко у колі театральних муз.
2001 р.*

Вітаю з ювілеєм людину самоцінну (хоч би якими болісними були “подарунки” долі). Нехай палкі поривання ювіляра побудувати в Києві вимріяний Будинок Рукописів здійсняться!

Сергій Гальченко

“ДЕСЯТИРІЧКА” ОСТАПА ВИШНІ (РУКОПИС ІЗ ШУХЛЯДИ ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ)

До 100-річчя від дня народження Остапа Вишні вдвох із названою донькою письменника Марією Михайлівною Євтушенко (1923–1999) ми підготували документальну книжку “Трагічна “десятирічка” Остапа Вишні”, створену переважно на основі домашнього архіву (листів із заслання, табірною щоденника та інших невідомих матеріалів, зібраних дружиною Губенко-Маслюченко). Книжку радо взяли до видання в “Радянському письменнику”, запевнивши, що її вихід принесе прибуток, порятує касу в той складний передкризовий період, і дали на